

Krajewski, Krzysztof

"Między ewolucją a kreacją", Kazimierz
Kłoskowski, Warszawa 1994 : [recenzja]

Studia Teologiczne 13, 424

1995

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Kazimierz Kloskowski, *Między ewolucją a kreacją*, Wydawnictwa Akademii Teologii Katolickiej, Warszawa 1994, ss. 208.

Wśród pojawiających się na rynku księgarskim publikacji dotyczących zagadnień kreacji i ewolucji, większość uwikłana jest, w jedną z dwu opcji, filozoficzno-teologiczną, albo czysto przyrodniczą. Takie jednostronne rozumienie pojęć prowadzi do antagonizowania kreacji i ewolucji, zapominając iż idea ewolucji dotyczy sfery zjawiskowej, koncepcja kreacji zaś wskazuje na związek przyczynowy między stworzeniem a Stwórcą. Niewielką część stanowią prace, które syntetycznie przedstawiają całość problemu i mogą być punktem wyjścia dla dalszych analiz i studiów. Do tej grupy należy książka Kazimierza Kloskowskiego *Między ewolucją a kreacją*.

Praca została podzielona przez autora na siedem rozdziałów. I tak rozdział pierwszy charakteryzuje tytułowe zagadnienia, zwracając uwagę szczególnie na kontekst historyczny, złożoność terminów i związaną z nimi wieloznaczność, podkreślając swoisty porządek ewolucji i kreacji. Rozdział drugi jest natomiast przeglądem teorii ewolucjonistycznych i kreacjonistycznych. Kryteriami jakimi posłużył się autor, które dały taką a nie inną kolejność prezentacji są, czas powstania i nowatorskość w stosunku do koncepcji wcześniejszych. Dzięki temu Darwinizm nie jest jedyną i ostateczną, ani nawet pierwszą, a jedynie jedną z kilku propozycji. Teorie kreacjonistyczne są natomiast przedstawione w dwu nurtach, jako kreacja statyczna i ewolucyjna. Podsumowanie tego rozdziału stanowi prezentacja polskich wersji kreacjonizmu. W rozdziale trzecim K. Kloskowski stara się uporządkować rozumienie finalizmu ewolucyjnego, opierając się na filozoficznych dociekaniach nad stwarzaniem. Interesujący, wydaje mi się rozdział czwarty, który stanowi odpowiedź autora na docierające do Polski fundamentalistyczne koncepcje kreacjonizmu nazywanego „naukowym”. Poczynając od zarysowania historii tj. początku i rozwoju kreacjonizmu „naukowego”, poprzez analizę biblijnego obrazu świata i jego stwarzania oraz zarzutów fałszywości teorii ewolucji, przechodzi autor do omówienia książki J.B.G. Johnsona *Na bedrożach teorii ewolucji* i związanej z nią serii artykułów M. Giertycha, które ukazały się w *Rykerzu Niepokalanej*. W końcowej części tego rozdziału autor przytacza tekst Szczepana W. Ślaga zaczerpnięty z książki pt. *Opinia o filmie video Ewolucja: rzeczywistość czy domniemanie*, opracowanej pod red. H. Łomnickiego. Kolejny, piąty rozdział, jest analizą ograniczeń metodologicznych i epistemologicznych, zarówno idei ewolucji jak i kreacji, przy czym autor stara się również o scharakteryzowanie obu rodzajów teorii w kontekście kryteriów naukowości. Wreszcie ostatnie dwa rozdziały, szósty i siódmy, są przemyśleniami nad powiązaniem idei kreacji i ewolucji oraz istotą zacierania się granic między przyrodniczym a filozoficznym myśleniem na temat ewolucyjnego i kreacyjnego początku wszystkiego.

Bogate przypisy znajdujące się pod tekstem, oraz umieszczona na końcu książki bibliografia, bardzo aktualna, ponieważ obejmująca literaturę przedmiotową aż do roku 1994, dają możliwość i wskazówki do dalszych poszukiwań.

Pomocą w odbiorze tekstu przez szerokie rzesze czytelników może się stać, znajdujący się w druku *Słownik pojęć i terminów filozoficznych*, autora omawianej pozycji.

Można żywić nadzieję za autorem przedmowy Szczepanem W. Ślągą, iż książka K. Kloskowskiego *Między ewolucją a kreacją* stanie się swoistą przygodą intelektualną dla wielu czytelników i przyczyni się do przezwyciężenia narosłych mitów i stereotypów.

Krzysztof Krajewski